

Limerykonka na pszczółkę nie Maję, czyli pamiętajcie o innych pszczołach

Ta nieznana pszczółka z Hrubieszowa

na swój los zżyma się wciąż od nowa,

w TiVi tylko o Mai

i jej przyjaciół zgrai,

o milionach pszczół winna być mowa!

(ebs)

Pszczoła, Apis - rodzaj z rodziny pszczołowatych (Apidae).

<https://www.youtube.com/watch?v=aSTZD8U4D64>

Pszczoły mają długość ciała od 7-8 mm do 16-18 mm. Ubarwienie o różnej intensywności - od jednolicie czarnego i ciemnobrązowego do żółtego i czerwonopomarańczowego. Skrzydła specyficznie użytkowane, wyróżnia je charakterystyczne półko radialne na przednim skrzydle - ogranicza je zaokrąglona żyłka, która nieco odstaje od krawędzi skrzydła. Pszczoły widzą promieniowanie ultrafioletowe.

Wszystkie gatunki należące do rodzaju Apis żyją w zorganizowanych społeczeństwach. Budują z czystego wosku pionowe plastry z obustronnie ułożonymi komórkami, służącymi do wychowu czerwi i przechowywania pokarmu. Osobniki dorosłe i larwy odżywiają się nektarem, spadzią oraz pyłkiem kwiatowym. Zakładają duże kolonie (rodziny pszczele), zależnie od gatunku liczące od kilku do 20-80 tysięcy osobników. Życie rodzin jest koordynowane za pośrednictwem feromonów, regularnych zmian aktywności gruczołów, porozumiewania się za pomocą tańców i wydawania dźwięków. Występuje tu polimorfizm i polityzm wiekowy. Doskonale wypracowały sposób regulacji temperatury w gnieździe, co pozwala rodzinom pszczelim na uniezależnienie się w dużej mierze od warunków zewnętrznych, dzięki czemu w klimacie chłodnym mogą przeżyć długie i surowe zimy całe kolonie, a nie tylko pojedyncze osobniki w stanie hibernacji, jak np. u trzmieli.

Rodzaj pszczoła (Apis) obejmuje cztery gatunki:

Apis cerana Fabr. - pszczoła wschodnia

Apis dorsata Fabr. - pszczoła olbrzymia

Apis florea Fabr. - pszczoła karłowata

Apis mellifica L., syn. *Apis mellifera* L. - pszczoła miodna

Żyją obecnie dziko na terenie Azji, Afryki i Ameryki Południowej, a pszczoła miodna i pszczoła wschodnia zostały udomowione.

Wszystkie gatunki pszczół należące do plemienia Apini (i rodzaju *Apis*) wytwarzają miód. Gatunkiem najbardziej ekspansywnym jest pszczoła miodna żyjąca w Europie, gdzie została udomowiona, a także w Afryce, Ameryce, Australii i Nowej Zelandii, do których to miejsc została sprowadzona. Pozostałe trzy gatunki pszczół miodnych to gatunki azjatyckie.

Jednymi z największych naturalnych wrogów pszczoły są szerszenie (*Vespa*). Potrafią całą gromadą atakować siedliska pszczół, niszcząc gniazdo i zjadając larwy. Początkowo wysyłają zwiadowcę, który ma za zadanie zlokalizować gniazdo. Pszczoły potrafią jednak bronić się przed tymi drapieżcami. Otaczają szerszenia, który przybywa do kolonii, tworząc zwartą kulę. Znajdujący się w środku napastnik ginie po 10 minutach na skutek przegrzania, ponieważ maksymalna temperatura, jaką może wytrzymać, to 46 °C, natomiast pszczoły przetrzymują ponad 47 °C. W 2009 roku odkryto, że związek z tym procesem ma również dwutlenek węgla, wytwarzany przez pszczoły.

W ostatnim czasie obserwuje się zwiększone wymieranie pszczół, głównie na terenie USA i Europy Zachodniej (CCD). Prawdopodobną przyczyną wymierania jest stosowanie pestycydów w czasie kwitnięcia roślin. Badania prowadzone na dużą skalę w USA wskazują, że CCD może być powiązane z takimi zjawiskami jak:

- kombinacja różnego rodzaju stresów, przyczyniających się do większej podatności na patogeny;
- pojawianie się w środowisku środków chemicznych (np. neonikotynoidów) powodujących obniżenie odporności pszczół na działanie patogenów;
- nadmierna eksploatacja owadów w uprzemysłowionych pasiekach, na skutek której pszczoły szukają innego środowiska do życia;
- zmiany w środowisku naturalnym powodujące zmniejszenie ilości roślin stanowiących pożytek dla pszczół, co spowodowane jest m.in. intensyfikacją rolnictwa, np. w krajach Unii Europejskiej.

Opublikowany pod koniec stycznia 2011 roku artykuł w brytyjskim dzienniku *The Independent* przedstawia wyniki badań przeprowadzonych przez francuskie laboratorium z Awinionu. Naukowcy twierdzą, że przyczyną masowego wymierania owadów w wielu krajach świata jest imidaklopid - składnik środków owadobójczych produkowanych przez firmę *Bayer CropScience*, którymi zaprawia się nasiona roślin (m.in. buraków, kukurydzy, ale też warzyw). Owadobójcza substancja wpływa na układ nerwowy owadów, prowadząc do ich dezorientacji i śmierci.

Masowe ginięcie pszczół.

<https://www.youtube.com/watch?v=v0Is4ZzIsCI>